

SKOGMELDING 2025

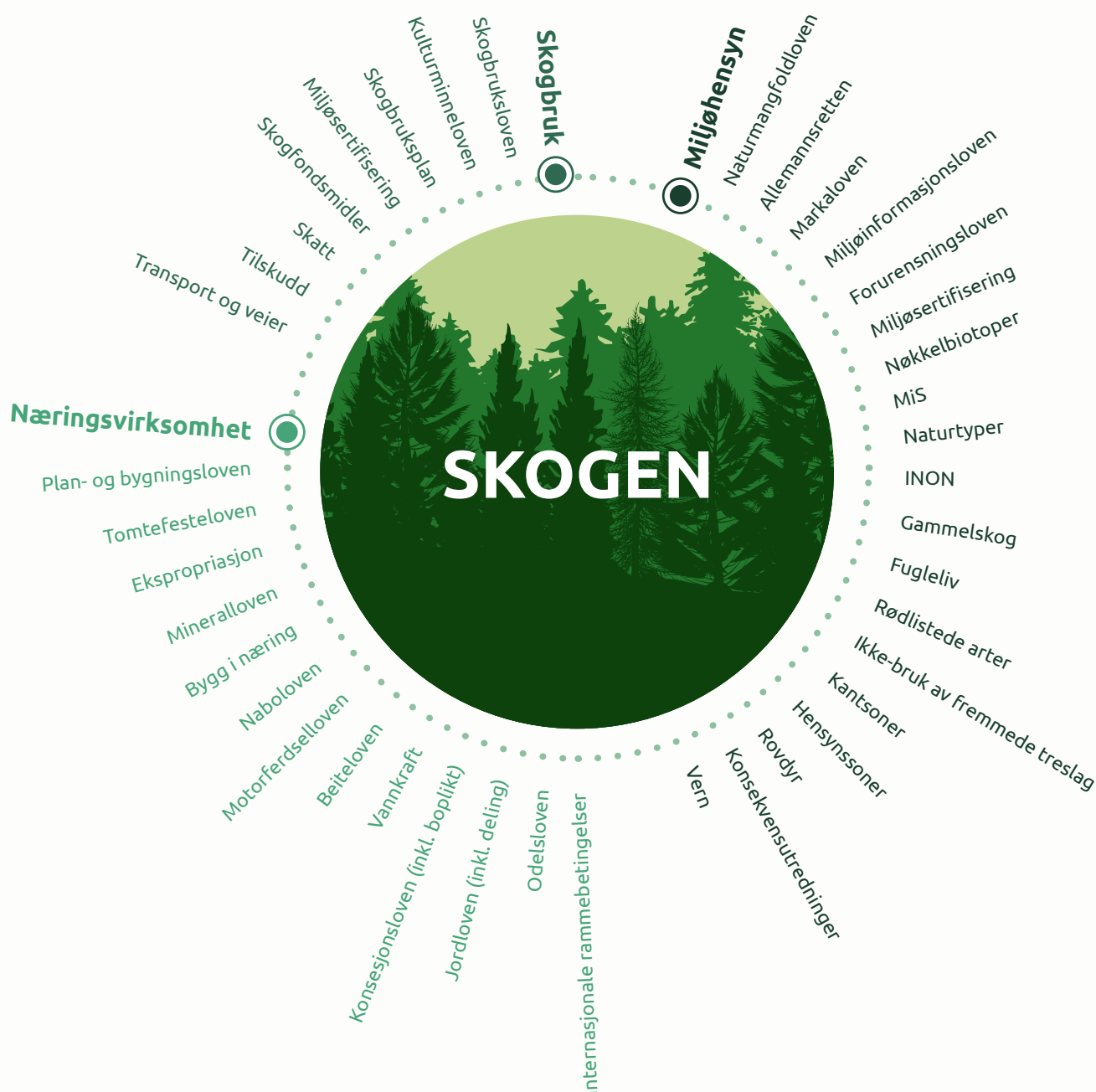

INNHold

EIENDOMSRETT.....	08
KOMMUNALE PLANER OG HENSYNSSONER	09
MELDEPLIKT PÅ HOGST	10
KAPITALISERINGSRENTE.....	11
EU OG NORSK SKOGBRUK	12
AKTIVT EIERSKAP	14
MILJØHENSYN I SKOGEN	16
SKOGBRUKSPLANLEGGING	19
SKOG OG KLIMA	20
FRIVILLIG VERN	21
SAMFERDSEL	23
INDUSTRI.....	24
FORSKNING OG INNOVASJON	26
ROVDYR.....	28
UTMARKSNÆRING	30

FORHOLDENE SOM PÅVIRKER SKOGEN OG SKOGEIERENS HANDLINGSROM FOR Å UTØVE NÆRINGSVIRKSOMHET

Figuren ovenfor illustrerer mange av de forholdene som påvirker skogen og skogeierens handlingsrom for å utøve næringsvirksomhet. Hver enkelt begrensning eller hensyn behøver ikke utgjøre noen stor utfordring for en grunneier, men summen av dem er omfattende og kan føre til at grunneierens muligheter for næringsvirksomhet begrenses langt utover det som er intensjonen. Samlet sett representerer de et stort hinder for skogens mulighet til å bidra med å skaffe fornybare råvarer til en grønn og fremtidsrettet industri.

NORSKOG:

For den aktive skogeieren

NORSKOGs skogmelding er vår næringspolitiske plattform. Skogmeldingen ble presentert for første gang i 2013, og har siden blitt revidert flere ganger.

NORSKOG er en medlemsorganisasjon for aktive skogeiere og skogsbedrifter i hele Norge. Våre medlemmer representerer et totalt areal på ca. 13 millioner dekar. Av disse er ca. 6.3 millioner dekar produktiv skog.

For flertallet av medlemmene våre utgjør inntekten fra skogen en vesentlig del av den samlede inntekten. Felles for NORSKOGs medlemmer er et profesjonelt forhold til eiendomsressursene. Vår organisasjon jobber derfor for en aktiv og faglig basert næringspolitikk, fundert på et mål om et aktivt skogbruk og en sterk privat eiendomsrett.

BÅDE KARBONLAGER OG VERDISKAPER

Skognæringen er i en enestående posisjon i Norge når det gjelder sysselsetting og verdiskaping. Over hele landet representerer skognæringen hjørnesteinsbedrifter i ellers næringssvake områder. En god skogpolitikk vil øke potensialet for skogen ikke bare som karbonlager, men også som verdiskaper.

Skal man lykkes i å utløse skogens potensiale både i klimasammenheng og som verdiskaper, kreves godt og målrettet samarbeid mellom næringen og det offentlige. Skogindustrien har store muligheter i fremtiden, men i det korte perspektivet dominerer behovet for betydelige tilpasninger til endrede markeds- og konkurranseforhold. Dette krever forbedring og nyskaping i alle ledd i de skogbaserte verdikjedene. Økt og langsiktig finansiering av målrettet forskning, utvikling og innovasjon er derfor nødvendig.

AMBISJONSnivået MÅ HEVES

Til tross for at Norge ikke er en del av EU preges norsk skognæring i stor grad av EUs skogpolitikk. Flere nye regelverk fra EU vil i årene fremover kunne få stor betydning for skog og skogbruk i Norge. NORSKOG mener at norske myndigheter i årene som kommer må sikre at internasjonale regelverk og avtaler med betydning for skogbruk i Norge legger til rette for aktiv og bærekraftig verdiskaping fra skogressursene.

NORSKOG mener blant annet at EUs klimaregelverk for skog- og arealbrukssektoren gir uheldige insentiver for klimaarbeidet i sektoren, og at Norge derfor bør avstå fra videre samarbeid med EU om denne delen av klimaregelverket. Grunnet regelverkets korte målhorisont (2030) vil det i realiteten kun være reduserte utslipp som kan bidra til å nå forpliktelsen. NORSKOG mener at Norge kan ha høyere ambisjoner for reelt økte opptak i sektoren ved å stå utenfor samarbeidet med EU på dette området. Ved å sette mål med lengre tidshorisont vil det store opptakspotensialet i forvaltet skog kunne realiseres.

GODE RAMMEVILKÅR EN VIKTIG FORUTSETNING

Klimaendringer er vår tids største trussel, og skogen representerer store muligheter i klimaarbeidet. Skogens evne til CO₂-opptak er sentralt i reguleringen av verdens klima, og må utnyttes mye bedre enn i dag. For å begrense global temperaturøkning, må vi både øke bruken av fornybart trevirke og legge bedre til rette for at skogen kan vokse og binde mer karbon.

En av de mest effektive måtene å styrke skogens klimabidrag på, er å sørge for at den unge skogen vokser seg sterk og sunn. Kostnadene til ungskogpleie har økt betydelig de siste årene. For å stimulere til økt opptak trenger vi derfor økt offentlig støtte til ungskogpleie, suppleringsplanting og gjødsling av skog.

NORSKOGs medlemmer er også opptatt av det betydelige samfunnsansvaret grunneier har. Skogeiere har et sterkt ønske om å bidra i det grønne skiftet. Skognæringen tar også et betydelig ansvar for å sikre biologisk mangfold, friluftslivverdier, kulturminneverdier og andre verdier knyttet til skogarealene, gjennom den frivillige sertifiseringen som er utviklet gjennom mer enn 20 år.

For å lykkes med å øke skogens klimabidrag, og å støtte skogeieres ønske om å bidra i å ta sitt samfunnsansvar, er gode rammevilkår for skognæringen en forutsetning.

Styret for NORSKOG
Lilleaker, august 2025

EIENDOMSRETT:

Styrket eiendomsvern, klare rammer og forutsigbarhet nødvendig

NORSKOG jobber for full erstatning ved båndlegging og vern, og at eiendomsretten må respekteres.

Skogbruket er i økende grad utsatt for både inngripende, evigvarende og langvarige begrensninger i rådighet over skogeiers eiendom - uten kompensasjon. Dette gjelder særlig der det foreslås eller forsøkes å benytte hjemler i plan- og bygningsloven som sektorovergripende lov for å begrense hogst og annen skogbruksvirksomhet.

Dersom klausuleringen i praksis tilsvarende områdevern etter naturmangfoldloven, må også verneerstatningsreglene komme til anvendelse – uavhengig av hvilket lovverk som brukes som hjemmel. I disse tilfellene mener NORSKOG at det er det *faktiske* inngrepet, ikke hjemmelen, som må være avgjørende.

Skogen er en viktig nasjonal ressurs og må forvaltes i et helhetlig perspektiv. NORSKOG mener at skogbruket skal styres av nasjonal sektorlovgivning.

NORSKOG ARBEIDER FOR

- At alle inngrep som har samme virkning som vern, skal utløse erstatning.
- At erstatningsfrie rådighetsbegrensninger ikke utvides og praktiseres slik at man innfører gratisvern bare med en annen hjemmel.
- At skogbruk fortsatt skal styres gjennom sektorlovgivning – ikke gjennom kommunale bestemmelser.
- At rettslig regulering ikke bør økes uten dokumentert behov som tilsier at dette er den beste løsningen.

KOMMUNALE PLANER OG HENSYNSSONER:

Kan ikke gripe inn i igangværende bruk

Skogbruk er igangværende og påregnelig bruk. Det er etablert rett at kommunale planer og hensynssoner ikke kan gripe inn i igangværende bruk.

Likevel opplever vi ugyldige bestemmelser i hensynssoner som i praksis regulerer, innsnevrer og forbyr skogsdrift og ulike ellers lovlige hogstmetoder, i tillegg til retningslinjer med bindende virkning som går utover lovens rammer. En uklar veileder fra departementet skaper også utfordringer.

NORSKOG krever derfor tydeligere statlig veiledning, samt bedre opplæring og kontroll av at kommuneplanleggingen skjer innenfor lovens rammer. NORSKOG mener det er viktig at Kommunal- og distriktsdepartementet avklarer handlingsrommet på en klar måte.

NORSKOG ARBEIDER FOR

- At hensynssoner kun benyttes der det er dokumentert behov.
- At hensynssoner ikke får normgivende virkning uten hjemmel.
- At sektorlovene og prinsippet om igangværende bruk respekteres fullt ut.
- At kommunale planer utformes og praktiseres slik at de ikke kan gripe inn i igangværende bruk (foruten der det foreligger ekspropriasjonsadgang med tilhørende erstatningsbestemmelser).

MELDEPLIKT PÅ HOGST:

Et reguleringsøkende virkemiddel med manglende dokumentert behov

Forslag om kommunal meldeplikt på hogst bygger sjelden på reell nødvendighet. NORSKOG mener at meldeplikt gjennom ny forskrift kun bør brukes når dette er nødvendig for å sikre at skogbruksloven følges.

NORSKOG mener også at andre og mykere virkemidler - som f.eks. Kommunal- og distriktsdepartementets veileder eksemplifiserer - må være prøvd uten effekt før kommunal meldeplikt vurderes.

Skogbruket er allerede regulert, både gjennom PEFC-skogsertifisering og muligheten for offentlig kontroll etter skogbruksloven. Skogbruket reguleres også av en rekke andre lover. Det er også viktig å huske at skogbruket og skogens økologiske tilstand nå utvikler seg positivt under någjeldende regelverk.

NORSKOG opplever at det foreslås innføring av forskrift om meldeplikt på hogst etter skogbruksloven i tilfeller hvor det verken finnes dokumenterte brudd på loven som gjør det nødvendig for å sikre at loven blir fulgt, eller at lovens andre virkemidler er utprøvd først. Det er sjeldent foretatt proporsjonalitetsvurderinger

eller gevinstanalyser. Vi ser også en rekke organisasjoner som foreslår meldeplikt basert på et ønske om å tilføre kunnskap eller stanse hogst. Dette er ikke forenelig med meldeplikts formål og lovens hjemmelsgrunnlag.

Skogeieres motivasjon for godt miljøarbeid er viktig og bør styrkes. Flere regler kan føre til det motsatte – at skogeier kun overholder lovens minimumskrav – ikke mer. Når eiendomsretten svekkes gjennom økt regulering, svekkes også motivasjonen for selv å ta ansvar.

Kommunal meldeplikt fremstår derfor, slik vi har sett forslagene hittil, som uforholdsmessig og unødvendig. NORSKOG frykter at resultatet vil bli mer byråkrati, forsinkelser og usikkerhet for skogbruket. Dette vil også føre til økt byråkrati i kommunene, der tiden heller bør brukes til å følge opp dagens lovverk.

NORSKOG ARBEIDER FOR

- At forskrift som skarpt reguleringsøkende virkemiddel kun bør benyttes der andre mykere virkemidler ikke har effekt på problemet man ønsker løst.
- At kommunene i større grad skal bruke de kontroll- og sanksjonshjemlene de allerede har etter loven, fremfor å legge til nye reguleringer.
- At systemet for registrering og tilgang til miljøverdier må være basert på kvalitetssikret, offentlig tilgjengelig informasjon, og ikke tilfeldig informasjon som enkeltpersoner måtte sitte på.

KAPITALISERINGSRENTE:

Avklaring og rettferdighet er nødvendig

Korrekt kapitaliseringsrente ved erstatningsfastsettelse etter ekspropriasjon av skogareal har vært en viktig næringspolitisk sak for NORSKOG i mange år.

Kapitaliseringsrenten har betydning for erstatningens størrelse: Høy kapitaliseringsrente gir lavere erstatning, mens en lavere kapitaliseringsrente gir høyere erstatning.

Tidligere har kapitaliseringsrenten ved ekspropriasjon av landbruksareal fulgt kapitaliseringsrenten i personskade. Da kapitaliseringsrenten for personskade ble gitt i forskrifts form i 2023, og satt ned til 2,5% fra tidligere 4%, knyttet det seg derfor stor spenning til hva som ville skje med 4%-renten i landbruket. NORSKOG er av den oppfatning at 4% kapitaliseringsrente ved ekspropriasjon av skog er altfor høy, og at dette medfører at skogeiere ikke får full erstatning etter Grunnloven § 105. Renten bør slik vi ser det ligge på

maks 2,5%. For NORSKOG har det derfor vært viktig å gå inn som partshjelp i de sakene som har blitt anket til Høyesterett omkring spørsmålet.

Kapitaliseringsrentens fastsettelse og/eller størrelse kan bli løst av Høyesterett i storkammer høsten 2025. Da skal to saker knyttet til fastsettelsen av kapitaliseringsrenten ved ekspropriasjon av henholdsvis jord- og skog, behandles. NORSKOG er partshjelp i begge sakene, og håper at saken vil avklare spørsmålet. Skulle man få et resultat hvor man blir stående med det vi mener er en for høy rente, vil vi jobbe politisk for å få endret renten, på samme måte som da personskade ble fastsatt i forskrift.

NORSKOG ARBEIDER FOR

- At kapitaliseringsrenten for skog må baseres på faktisk reinvesteringsmulighet innen egen næring.
- At kapitaliseringsrenten for skog må bygge på skogbrukets risiko og avkastning.
- Å fastsette renten til maks 2.5 %, da dagens rente på 4 % er for høy, og gir sjelden full erstatning etter Grunnloven § 105.

EU OG NORSK SKOGBRUK:

Tidlig påvirkning nødvendig

En rekke EU-regelverk som enten er vedtatt eller er under behandling i EU vil få betydning for norsk skogbruk. NORSKOG mener at norske myndigheter må arbeide aktivt ovenfor EU-kommisjonen, og gjennom tidlig påvirkning bidra til å begrense negative konsekvenser nye EU-regelverk kan få for norsk skognæring.

Blant regelverkene som vil påvirke norsk skogbruk er blant annet avskogingsforordningen, klimaregelverket for skog- og arealbrukssektoren (LULUCF-regelverket), fornybardirektivet, regelverket om sertifisering av karbonopptak, skogovervåkingsforordningen og deler av taksonomiregelverket.

I tillegg til tidlig påvirkning mener NORSKOG at norske myndigheter har et ansvar for god informasjon til næringen og samfunnet for øvrig når det gjelder virkningen EU-regelverk kan få for norske aktører.

At regelverk med betydning for skogbruk administreres av Klima- og miljødepartementet i Norge forsterker viktigheten av at landbruksmyndighetene bidrar aktivt for å synliggjøre konsekvenser for norsk skognæring.

Når regelverk er vedtatt i EU må det raskt avklares hvorvidt regelverket er omfattet av EØS-avtalen og dermed må innføres i Norge. Lange overgangsperioder med uvisshet knyttet til norsk implementering skaper stor uforutsigbarhet og kan få betydelige konsekvenser for aktørene i vår verdikjede.

NORSKOG ARBEIDER FOR

- Rask avklaring og korte overgangsperioder når regelverk vedtas i EU med tanke på innføring i Norge.
- At landbruksmyndighetene bidrar aktivt for å synliggjøre konsekvenser for norsk skognæring.
- At myndighetene har god dialog med skognæringen for å avklare muligheter og utfordringer for verdikjeden skog ved pågående prosesser i EU.
- Tidlig påvirkning for å begrense negative konsekvenser av EU-regelverk for norsk skognæring.

AKTIVT EIERSKAP: En nødvendighet for skognæringen

Skogbruket er en viktig distriktsnæring med stor økonomisk betydning - både nasjonalt, regionalt og lokalt. NORSKOG mener derfor blant annet at det må åpnes for at skog kan eies i aksjeselskap i større grad enn det konsesjonsloven i dag tillater. Dette vil gi økt aktivitet og investeringsevne.

NORSKOG mener at et viktig grep for å tilrettelegge for skognæringen er å åpne for bruk av aksjeselskap som eierform. Landbruket er i dag i stor grad bundet til personlig eierskap. Dermed avskjæres landbruket fra den gunstige skatteordningen som sikrer aksjeselskapene kapitalskatt på inntekter som skal investeres videre eller beholdes i selskapet. Dette gir ikke nøytralitet i skattesystemet. I stedet settes en hel næring på siden av de valgmuligheter andre næringsutøvere har når det gjelder tilpasning av eierform til skattemodell.

ENKELTPERSONSSELSKAP

NORSKOG mener at dette kan løses ved å åpne for en ny eierform – «enkelpersonsselskap». Dette kan skattlegges

som aksjeselskap, men behandles som et enkeltpersonsforetak i sammenheng med konsesjonsloven. En slik modell vil også gjøre generasjonsskifter enklere å gjennomføre.

FORMUESSKATT PÅ ARBEIDENDE KAPITAL MÅ FJERNES

Formuesskatt på kapital som er investert i verdiskapende virksomhet kan vanskelig forsvares. Formuesskatten stimulerer til privatforbruk fremfor investeringer som kan skape sunne arbeidsplasser og skattbar verdiskaping.

NORSKOG mener at det er overskuddet bedriftene skaper som skal beskattes, ikke den kapitalen som er nødvendig for verdiskapingen. Formuesskatt på arbeidende

kapital svekker norsk verdiskaping og bedriftenes konkurransekraft. Den taper bedriftene for kapital som kunne gått til innovasjon og nye arbeidsplasser, og den gjør bedriftene mindre robuste for å takle økonomisk vanskelige tider.

DAGENS BESKATNING VED SALG UT AV FAMILIEN HEMMER EN NØDVENDIG OMSETNING AV EIENDOMMER

Dette fører til at mange sitter som eiere lenger enn ønskelig, i håp om at noen i familien skal overta. NORSKOG mener derfor at man bør fjerne beskatning ved salg ut av familien etter 10 års eiertid.

ENKLERE Å DELE EIENDOMMER VED SALG TIL ANDRE LANDBRUKSEIENDOMMER

Det bør bli enklere å dele en eiendom slik at f.eks. skogen kan selges til en annen eier av skogeiendom. Da kan man beholde jordbruksdelen og gjøre investeringer der.

PRISKONTROLL OG BOPLIKT PÅ RENE SKOGEIENDOMMER MÅ FJERNES

NORSKOG mener at gjeninnføring av priskontroll på skogeiendommer vil være kontraproduktivt for næringen og verdikjeden. Omsetning av rene skogeiendommer og eiendommer med skogdominert næringsgrunnlag må fritas fra boplikt.

ARVEAVGIFTEN MÅ IKKE GJENINNFØRES

Den 1. januar 2014 ble arveavgiften fjernet. Tidligere måtte man betale opptil 15 prosent i arveavgift. Dette var en svært uheldig avgift, med lite proveny. NORSKOG mener en slik avgift kun bidrar til mye byråkrati og at skatt heller bør kreves inn på opptjente inntekter.

UTHULING AV LANDBRUKSUNNTAKET

Produksjonsdelen av landbrukseiendommer er i dag fritatt for eiendomsskatt. Bolighus og bygninger som benyttes til annet enn landbruk, er likestilt med andre bygninger i kommunen. Her er det viktig at man gjennom takseringen av bolighusene legger til grunn at disse ikke er fritt omsettelige, og er underlagt reguleringsmessige forhold.

Til tross for ovennevnte ser vi en uthuling av landbruksunntaket ved at bygninger som benyttes til utmarksnæring og andre integrerte deler av landbruket pålegges eiendomsskatt i enkelte kommuner. Dette uthuler effekten.

Landbrukseiendommer binder betydelig kapital med svært lav avkastning. Den avkastningen eiendommen gir, er beskattet fullt ut som næringsinntekt. En eiendomsskatt på toppen av all annen beskatning vil utgjøre en betydelig reduksjon i næringens lønnsomhet. Det er derfor svært viktig at dagens unntak i eiendomsskatte-loven opprettholdes, og at uthuling motvirkes.

NORSKOG ARBEIDER FOR

- At formuesskatt på arbeidende kapital fjernes.
- Å fjerne beskatning ved salg ut av familien etter 10 års eiertid.
- At deling av eiendom ved tillegg til andre gjøres enklere.
- At prisregulering og boplikt på rene skogeiendommer fjernes.
- At arveavgift ikke gjeninnføres.
- Å ha like vilkår hva gjelder merverdiavgiften på salg av jakt og fiske fra private grunneiere som for statlige.
- At skattefritaket for eiendomsskatt på landbrukseiendom må opprettholdes.

MVA: UAKSEPTABEL FORSKJELLSBEHANDLING

På statens grunn og i bygdeallmenninger har man i dag fritak for merverdiavgift på omsetning av jakt og fiskekort. I prinsippet vil jaktkort som selges fra private næringsdrivende bli dyrere enn tilsvarende jaktkort på statens grunn eller i bygdeallmenning. Denne forskjellsbehandlingen er også utvidet til å gjelde jakt som kjøpes via en jeger- og fiskeforening. I tillegg gjelder det for jakt på de eiendommer staten har ervervet og som eies i et eget aksjeselskap.

Lovverket har nå så mange unntak for statlig virksomhet og lignende at merverdiavgiften på salg av jakt og fiske fra private grunneiere er unntak fra normal praksis. NORSKOG mener dette gir en uakseptabel diskriminering av privat eierskap, og konkurransevridning i markedet for salg av jakt- og fiskeprodukter. Merverdiavgiftsfritaket må derfor også gjelde for private aktører, alternativt at alle aktører er merverdiavgiftspliktige.

MILJØHENSYN I SKOGEN:

Sertifisering sikrer bærekraftig og fornybart råstoff

Gjennom frivillig sertifisering tar skognæringen ansvar for å sikre biologisk mangfold, friluftslivverdier, kulturminneverdier og andre verdier knyttet til skogarealene.

Den dominerende sertifiseringsordningen i Norge er PEFC, som dekker mer enn 95 % av all avvirking i landet. I tillegg er noe areal FSC®-sertifisert. NORSKOG støtter begge ordningene. PEFC-sertifisering er i praksis obligatorisk i Norge siden alle de store kjøperne av tømmer benytter PEFC. Den høye sertifiseringsandelen i norsk skogbruk sikrer bærekraftig og fornybart trevirke til det grønne skiftet.

Miljøregistreringer i skog (MIS) er nå gjennomført for det meste av skogarealene i Norge, og det er identifisert områder med spesielle miljøverdier (nøkkelbiotoper), som nå utgjør om lag 1,7 % av skogarealet. Nøkkelbiotopene overvåkes fortløpende av næringen. Dersom feilhogst skulle forekomme i en nøkkelbiotop, blir ødelagt areal erstattet av nytt areal med tilsvarende miljøverdi, et system som viser næringens samfunnsansvar.

Miljøsertifisering er dynamisk. Når det avdekkes avvik eller forbedringsområder, følges disse opp med justeringer av systemet for å redusere risikoen for at tilsvarende feil skjer igjen. På denne måten er miljøarbeidet i stadig utvikling og har fleksibilitet til å innarbeide ny kunnskap. Standardene som ligger til grunn for sertifiseringssystemet er basert på åpne prosesser, hvor representanter for alle interesseområder knyttet til skogbruk inviteres til å delta. Norsk PEFC skogstandard revideres hvert 5. år, for å fange opp utvikling i kunnskap, teknologi og erfaringer. Forrige revisjon ble fullført i 2022.

NATURSKOG

I januar 2025 la Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet fram den første versjonen av et offentlig tilgjengelig kart over naturskog i Norge. Kartet viser teknisk sett skog som ikke er flatehogd etter 1940 og tilfører dermed lite nytt til skogdebatten. Myndighetene har ikke noe klart formål med kartet, og kartgrunnlaget er for grovt og upresist til at det vil ha reell merverdi i arbeidet med frivillig vern eller i skogbrukets miljøarbeid.

Direktoratene tar forbehold om kartets presisjon og sier tydelig at dette ikke alene skal brukes som grunnlag for forvaltningsbeslutninger. NORSKOG støtter dette og forventer at sentrale myndigheter gir lokal forvaltning tydelig beskjed om dette.

Både politikere og miljøorganisasjoner har tatt til orde for at naturskogen bør vernes eller ha strenge restriksjoner på hogst. Dette vil få store konsekvenser for både skogeiere, skogbruket og skogindustrien, og dermed forbrukerne av treprodukter. NORSKOG fraråder inngripen fra myndighetene basert på dagens informasjon om naturskog.

NATURINDEKSEN FEILTOLKES

Naturindeks for Norge ble lansert av Direktoratet for naturforvaltning (Miljødirektoratet) i 2010. Hensikten med Naturindeks er å gi «en oversikt over status og utvikling for det biologiske mangfoldet i de store økosystemene. Naturindeksen vil kunne antyde om vi når målet om å stanse tapet av biologisk mangfold». Naturindeksen viser at situasjonen for skogen i Norge er noe bedret eller har vært stabil i de siste 50 år.

Naturindeksen benytter en referansetilstand for skog tilsvarende en ikke menneske-påvirket urskog. Dette er i realiteten uoppnåelig og gir dermed inntrykk av at tilstanden i skogen er dårlig. Forskerne bak rapporten har vært tydelige på at det er *utviklingen* som skal vektlegges, og ikke den referansesituasjon som er valgt. Naturindeksen feiltolkes i mange sammenhenger ved at aktuell situasjon måles mot et utopisk referansenivå. På denne måten skapes et kunstig og misvisende bilde av miljøsituasjonen i norske skoger. Andre rapporter, som blant annet Landskogtakseringen og Skog og Landskaps rapport «Utvikling og tilstand i norsk skog sett i forhold til kravpunkt i Norsk PEFC Skogstandard» (2014), bekrefter bedring av miljøsituasjonen. Rapporten «Kunnskapsgrunnlag om økologisk tilstand i norsk skog og utredning av tiltak» fra Miljødirektoratet bekrefter også at det er positiv utvikling for en rekke miljøparametere i norsk skog.

SERTIFISERING OG UTVIKLING I MILJØTILSTAND GIR GRUNNLAG FOR MINDRE OFFENTLIG REGULERING

NORSKOG mener næringens ansvar gjennom en fungerende sertifiseringsordning bør bidra til deregulering fra det offentlige side. Et typisk eksempel er markaforskriften. Her bør dokumentasjons- og kontrollregimet som ligger i sertifiseringen i stor grad være tilstrekkelig for myndighetens behov for kontroll med skogsdriften.

Når utviklingen i miljøtilstanden er positiv, slik den har vært i skogen de siste tiårene, bør myndighetene være forsiktige med å innføre nye reguleringer, for eksempel knyttet til lukket hogst eller bevaring av naturskog.

DET ER ET OFFENTLIG ANSVAR Å KVALITETSSIKRE MILJØINFORMASJON

Skogeiere er pålagt en omfattende undersøkelsesplikt rundt miljøforhold, kulturminner, og andre forhold i forkant av hogst. De opplysningene som skal innhentes, finnes i all hovedsak i offentlige databaser. Kvaliteten på data, organiseringen av informasjonen, og den operative brukervennligheten til databasene har blitt bedre de siste årene, men er fortsatt dårlig. Datakvaliteten må beskrives og gjennomførte tiltak for kvalitetssikring for

de enkelte funn dokumenteres i basene. Usikkerhet på dette området fører til unødige mye arbeid med feltundersøkelser før en drift kan gjennomføres, og kan i verste fall føre til at drifter gjennomføres feil.

NORSKOG mener det er et offentlig ansvar å utføre helhetlig gjennomgang for å kvalitetssikre og effektivisere undersøkelsene, og å presentere disse dataene i en form tilpasset det operative skogbruket.

SKOGEIERS RETTSSIKKERHET MÅ STYRKES VED NATURTYPEREGISTERING

Naturtypekartlegging er gjennomført i mange kommuner for å være en hjelp for kommunene når de legger planer for arealbruk. Dette er registreringer som er gjennomført

med svært variabel kvalitet. Arealene tegnes med bred pensel, og klassifiseres normalt i kategoriene nasjonalt viktig, regionalt viktig, eller lokalt viktig (A, B og C). Det skaper forvirring når naturtypekartleggingen kommer i tillegg til miljøregistreringer i skog (MiS), og ofte er utført mindre systematisk og heldekkende enn MiS.

Det bør i utgangspunktet være unødvendig at ulike etater i samfunnet etablerer hver sine ordninger for å registrere omtrent de samme verdier. Det skaper merarbeid og uklarhet for skogeiere å forholde seg til forskjellige systemer.

Naturtypekartlegging kan medføre store konsekvenser for skogbruket. Det er derfor helt vesentlig at metoden bygger på et dokumentert vitenskapelig grunnlag, at den er etterprøvbart, og ikke fører til unødvendig båndlegging av skogarealer. Fram til 2017 har naturtyper blitt registrert etter en metode beskrevet i DN's håndbok 13. Denne metoden er lite etterprøvbart og relativt skjønnsmessig. En ny og mer etterprøvbart metodikk er beskrevet (NIN 2.0) og nå tatt i bruk. Denne bygger på samme faglige tilnærming som MiS-metodikken som benyttes for å registrere nøkkelbiotoper, og bør gi mer sammenfallende resultater. NORSKOG oppfatter likevel at det fortsatt er forbedringspotensial i NIN-metodikken, spesielt i prioriteringsdelen, for å bli mer treffsikker.

NORSKOG vil bidra til å avklare i hvilken grad vi oppnår de ønskede forbedringer med NIN-metoden, samt hvordan skogbruket skal forholde seg til de naturtyper som registreres, ut over den sikring som følger av naturmangfoldloven. NORSKOG er videre opptatt av å begrense effekten av snikvern som følge av naturtype-registrering, samt usikkerheten for skogeiere knyttet til det registreringsarbeid som foregår.

ALT VERN AV SKOG OG UTMARKSAREALER MÅ BASERES PÅ FRIVILLIG VERN-ORDNINGEN

Med de målsettinger som er vedtatt for skogvern i Norge, er ordningen for frivillig vern eneste mulighet for å kunne nå målene med begrenset konflikt. Det er i denne sammenheng helt avgjørende at ordningen faktisk forblir frivillig. Skogeiere som ikke ønsker vern må kunne takke nei, og heller drive skogen innenfor de rammer som lovverk og sertifiseringsbestemmelser setter. NORSKOG vil vokte denne frivilligheten, som er helt avgjørende for ordningens tillit og fremtid.

Ordningen med tilbud om frivillig vern er i mange sammenhenger også et konfliktreduserende virkemiddel. Dette gjelder spesielt for gjennomføring av tilpasninger ved skogsdrift der det er registrert vesentlig miljøverdier. I slike tilfeller vil etterlevelse av lovbestemmelser og sertifiseringsbestemmelser redusere inntektspotensialet i vesentlig grad.

NORSKOG ARBEIDER FOR

- Næringens ansvar gjennom en fungerende sertifiseringsordning sikrer trevirke som et bærekraftig og fornybart råstoff.
- Den etablerte sertifiseringsordningen bør danne grunnlaget for nedbygging av offentlig regulering.
- Det er et offentlig ansvar å sørge for at det finnes en database med kvalitetssikrede data som viser miljøverdier og kulturminner som det forventes at skogbruket skal ta hensyn til.
- Vern av prioriterte arter og naturtyper må gi rett til kompensasjon som ved områdevern.
- All registrering av naturverdier i skog må være basert på etterprøvbare og vitenskapelig baserte metoder.
- Naturindeksen skaper et kunstig og misvisende bilde av miljø-situasjonen i norske skoger, og må endres.
- Alt vern av skog og utmarksarealer må baseres på ordningen med frivillig vern.

SKOGBRUKSPLANLEGGING: En ny og mer kostnadseffektiv modell

Skogbruksdata - med opplysninger om treslag, volum, alder og annet på skogarealene - er viktige for både skogeiere, myndigheter, forskningsinstitusjoner og tømmerkjøpere. Oppdatert informasjon med tilstrekkelig nøyaktighet er viktig for riktig skjøtsel, god planlegging og effektive logistikk-løsninger.

Det skjer en kontinuerlig utvikling der mulighetene for å fremskaffe slike data ved fjernmåling stadig forbedres. Nye metoder og teknologi kan fremskaffe gode data med hyppig oppdateringer til en lavere pris enn tradisjonell skogbruksplanlegging.

NORSKOG mener Staten bør ta det økonomiske ansvaret for innsamling og bearbeiding av fjernmålte data, samt registrering og kontroll av Miljøregistreringer i skog. Disse dataene kan dekke mye av det behovet offentlig forvaltning har for informasjon om skog, og bør tilgjengelig-gjøres for skogbransjen i en konkurransenøytral form.

Samtidig må Staten fremdeles være en viktig brikke i finansieringen av gode miljøregistreringer. Ved at det ikke er noen logisk kobling mellom registrering av skoglige parametere og registrering av miljøverdier lenger, fordi skogdataene blir registrert ved fjern-målingsmetoder, må planleggingsprosessene skilles fra hverandre.

Skogbruket må ha skogdata med tilstrekkelig nøyaktighet og best mulige, heldekkende miljøregistreringer. Dagens organisering av skogbruksplanleggingen er ikke svaret på morgendagens utfordringer.

SKOG OG KLIMA:

Langsiktige og ambisiøse mål er nødvendig

NORSKOG mener at skogens rolle i arbeidet med å bekjempe klimaendringene bør forsterkes. Alle tiltak som bidrar til økt vekst i skogen vil samtidig bidra til økt opptak av CO₂ og dermed motvirke global oppvarming. Klimatiltak i skog er derfor vinn-vinn for både næring og klima.

Eksempler på effektive klimatiltak i skogbruket er planting av skog på nye areal, ungskogpleie, forebygging av råte-skader og skogplanteformidling. Skogbruket gjør allerede mye på disse områdene, men med forsterkede virkemidler kan innsatsen økes. Klimatiltak i skog er langt rimeligere enn de fleste andre klimatiltak. Gjennom støtte til disse tiltakene kan myndighetene over tid oppnå store besparelser i andre deler av statsbudsjettet.

Fordi skog vokser sakte, tar det lang tid før slike tiltak får sin maksimale effekt. Norske klimamål har horisont mot 2035, og i et slikt tidsperspektiv blir klimatiltak i skog uinteressante. NORSKOG mener derfor at Norge bør derfor sette et eget langsiktig mål for arbeidet med klimatiltak i skog med en horisont mot år 2100. Ved å melde inn et slikt mål til FN kan Norge gå foran og vise hvordan man setter klimamål for skog som gir en reell og langsiktig styringseffekt.

NORSKOG mener at EUs klimaregelverk for skog- og arealbrukssektoren gir uheldige insentiver for klimaarbeidet i sektoren, og at Norge derfor bør avstå fra videre samarbeid med EU om denne delen av klimaregelverket. Grunnet regelverkets korte målhorisont (2030) vil det i realiteten kun være reduserte utslipp som kan bidra til å nå forpliktelsen. Reduserte utslipp i skog- og arealbrukssektoren kan i hovedsak oppnås gjennom redusert nedbygging av skog eller gjennom

redusert eller utsatt hogst. Det siste vil kunne gå ut over industriens tilgang på råstoff og svekke mulighetene for å øke CO₂-opptaket i skog på lengre sikt.

NORSKOG ARBEIDER FOR

- At det settes et eget langsiktig mål for arbeidet med klimatiltak i skog med horisont frem mot år 2100.
- Økt offentlig støtte til ungskogpleie, suppleringsplanting og gjødsling av skog.
- Økt planting på nye arealer, og utvikling av plantemateriale som vokser godt og er tilpasset et klima som endrer seg.
- At det legges til rette for bruk av bioenergi som energikilde gjennom offentlige virkemidler.
- At forskningsinnsatsen for å dokumentere klima- og miljøgevinster ved økt bruk av tre som byggemateriale, industriråstoff og til energiformål styrkes.

FRIVILLIG VERN:

Behov for forutsigbarhet

Frivillig vern av skog er i dag den eneste ordningen som gjør det mulig å nå målet om 10 prosent skogvern i tett samarbeid med skogeierne. Ordningen har bred oppslutning nettopp fordi den bygger på frivillighet, faglighet og gjensidig tillit.

Ordningen har bidratt til lavere konfliktnivå, samt raskere og billigere prosesser sammenlignet med tvangsvern. Det er til enhver tid mange skogeiere som har tilbudt skogen sin til vern. Disse avventer enten avklaringer fra miljømyndighetene, er i forhandlinger om erstatning, eller venter på vernevedtaket.

Prosessene er langvarige og varer ofte over flere år. For at alle skogeiere, ansatte i miljøforvaltningen, kartleggerfirmaene, statens sakkyndige og skogeierorganisasjonene skal kunne jobbe forutsigbart og målrettet, er ordningen avhengig av stabile og forutsigbare bevilgninger. Dette vil sikre at fremdriften opprettholdes og at skogeierne opplever en forutsigbar og effektiv prosess.

Økonomiske ressurser er nødvendig for utbetaling av erstatninger, men også for å øke miljøforvaltningenes ressurser i Miljødirektoratet og hos Statsforvalterembetene. Forutsigbar bevilgning vil gjenvinne tilliten til ordningen, en tillit som må sies å ha blitt svekket siden 2022 på bakgrunn av stor usikkerhet omkring de årlige bevilgningene.

NORSKOG er opptatt av at skogvernet skal ha god kvalitet og sikre representativitet i ulike skogtyper. Samtidig er det viktig at skogbrukets produksjonsarealer ikke belastes mer enn nødvendig. Skogeierorganisasjonene leverer på de bestillingene Miljødirektoratet gir om ønskede naturtyper og naturkvaliteter.

Miljøforvaltningen bør etter vårt syn i større grad akseptere mindre areal med høye naturkvaliteter. Dette gir mulighet til å oppfylle mangler i vernet som eiendomsstruktur i dag kan være en stopper for.

NORSKOG mener at alt vern av areal skal baseres på frivillighet. Vi er derfor skuffet over at det er satt i gang myndighetsstyrte prosesser for andre arealer enn skog gjennom oppdraget «bevaring av verdifull natur», til tross for at frivillighet skulle testes ut. Man gikk for å få lokal aksept, forankring og involvering fra kommunene, men satt berørte grunneierne på sidelinjen. Dette er en prosess som ikke legger til rette for effektivt og godt samarbeid.

NORSKOG vil fortsette å arbeide for at frivillig vern forblir en bærebjelke i norsk naturpolitikk – til det beste for både skogeierne og naturen. For å bevare og forsterke

denne viktige bærebjelken kreves det forutsigbare bevilgninger, nok ressurser hos forvaltningen, og en hensyntagen av skogbrukets produksjonsareal. I forlengelsen av dette kan offentligrettslige reguleringer som rammer lik som områdevern etter naturmangfoldloven, og ulike former for tvangsvern, ikke sameksistere med det frivillige vernet.

NORSKOG ARBEIDER FOR

- Forutsigbare bevilgninger til frivillig vern.
- At miljøforvaltningenes ressurser i Miljødirektoratet og hos Statsforvalterembetene økes.
- At skogvernet skal ha god kvalitet og sikre representativitet i ulike skogtyper.
- At skogbrukets produksjonsarealer ikke belastes mer enn nødvendig.
- At miljøforvaltningen i større grad aksepterer mindre areal med høye naturkvaliteter.

SAMFERDSEL: Avgjørende for konkurranseevnen

NORSKOG arbeider for å effektivisere transport langs vei, jernbane og til sjøs, samt samspillet mellom disse ulike transportbærerne.

Bedre infrastruktur for tømmertransport er avgjørende for konkurranseevnen og markedsadgang for tømmer og treprodukter.

SKOGSBILVEG

Fortsatt satsing på nybygging og opprustning av skogsbilveier vil bidra til økt avvirkning og et veinett tilpasset

dagens tømmerbiler. Bygging av skogsbilveier er et langsiktig og sikkert tiltak for å redusere driftskostnadene.

Bygging og oppgradering av veier må fortsette for å nå målsettingen om å øke avvirkning og andel lukkede hogster. Uten bedre veier, vil man få ineffektive og kostnadskrevende drifter, samt lange transportavstander

i terrenget. Dette vil påvirke miljøet negativt sammenlignet med transport på vei. Terrengekjøring med mål om et minimum av terrengskader blir dessuten mer krevende i en situasjon hvor klimaendringer blant annet fører til økt nedbør.

GODS PÅ JERNBANE

Det er nødvendig med fortsatt satsing på godstransport for å sikre effektiv logistikk og å bringe denne transporten rundt viktige knutepunkter for persontrafikk. En oppgradering av prioriterte banestrekninger, med krysningsspor og terminaler for omlasting av gods, må prioriteres høyt for å møte fremtidens tiltrengte verdiskaping i Norge som helhet. Dette innebærer bygging av nye tømmerterminaler, tilsvinger og krysningsspor.

Norsenga tømmerterminal på Kongsvinger er landets største i volum. Dessverre er kapasiteten her for lengst sprengt. Terminalen må derfor effektiviseres, slik at denne flaskehalsen i et langt transportsystem blir borte.

Det bør etableres en ny, permanent tømmerterminal på Hauer seter for å erstatte dagen private, midlertidige terminal. Dette for å kunne frakte tømmer til Østfold-industrien på jernbane i stedet for veg. I tillegg bør terminalen på Sørli i Stange utvikles videre.

Godstransport på bane er kostnadseffektivt, klimavennlig, og øker trafikksikkerheten.

BÅTTRANSPORT OG KAIER

Tømmer er plasskrevende, og har relativt lav verdi pr. volumenhet. I avveininger mellom transportbrukere blir plasskrevende last nedprioritert. Dette medfører økte håndteringskostnader ved opplasting til båt, og i noen tilfeller manglende adgang til bruk av anlegg. Når nye anlegg etableres, må det tas høyde også for volumkrevende gods, og planlegges slik at det er mulig med plassutvidelse over tid.

Tømmerkaia på Lier i Drammen er svært avgjørende for store deler av Østlandet. Her må det på plass en løsning som tømmernæringen kan bruke fremover, hvis dagens kai ikke lenger kan brukes.

BILTRANSPORT

En oppskrivning av veinettet til 24 m og 60 tonn totalvekt for vogntog lokalt og regionalt er nødvendig.

Konkurrerende land har vesentlig bedre transportvilkår enn i Norge. Råvare på rot i skogen har tilnærmet samme verdi i Norge og Sverige. Kostnadene som påløper fra skogen til industrien gir norsk industri allikevel høyere råvarekostnad enn deres svenske konkurrenter. En av de viktigste årsakene er logistiske skranker i flytting av både utstyr og råvare. Transportkostnadene må derfor reduseres for å opprettholde konkurransekraft i norsk industri.

NORSKOG ARBEIDER FOR

- Fortsatt satsing på nybygging og opprustning av skogsbilveier, for å sikre økt avvirkning og et veinett tilpasset dagens tømmerbiler.
- Flere krysningsspor, tilsvinger, og jernbaneterminaler tilrettelagt for tømmertransport.
- Fortsatt satsing på tømmerkai-er tilpasset store volum, slik at tilgang til store båttransporter sikres.
- Oppskrivning av hele vegnettet til 24 m og 60 tonn totalvekt for vogntog lokalt og regionalt, samt deler av vegnettet til 74 tonn for 8- og 9-akslede kjøretøy.
- At bruprogrammet prioriteres, og bevilgninger til dette økes, for å få fjernet flaskehalsen på fylkesveinettet.

Det må settes politisk trykk på regionale og lokale myndigheter, slik at økt transportkapasitet prioriteres på lokale veier.

BRUPROGRAMMET

Bruprogrammet ble etablert i 2018 for å utbedre flaskehalsen på fylkesvegene. Disse flaskehalsene gjør at vi ikke kan utnytte de delene av veinettet som faktisk er vel-fungerende. Et samarbeid mellom Statens Vegvesen og skognæringen er avgjørende for å sikre informasjon om kostnader, virkesstrømmer og innsparingsmuligheter. Næringen har utarbeidet et eget Bruprogram, som er et godt verktøy i dette arbeidet.

INDUSTRI:

Stabile rammebetingelser en forutsetning

Stabile rammebetingelser for norsk treforedlings- og tremekanisk industri vil stimulere til investeringer og sikre virksomhet i Norge.

Norge har i senere tid opplevd omfattende nedleggelser av treforedlingsindustri. Dette får konsekvenser for leverandører, arbeidsplasser, og ikke minst konkurranseforholdene i markedet.

Norge er nå et av få land i Europa som produserer mer sagtømmer og massevirke enn vi har kapasitet til å foredle innenlands. Kombinasjonen av overskudd på råvarer, tilgang til kompetent arbeidskraft og fornybar energi gir Norge muligheten til å øke industriell kapasitet, videreforedlingen av norske råvarer og nasjonal verdiskaping.

Etablering av industri er et privat ansvar. Det er allikevel viktig at myndighetene målrettet bidrar til konkurranse-

kraft. Det er et statlig ansvar å skape minst like gode forutsetninger i Norge, som i konkurrerende land. Her må samferdsel, konkurransedyktig energipris, avskrivningssatser, fritak for eiendomsskatt, samt å fjerne formuesskatt på arbeidende kapital nevnes særskilt.

Konkurranseevnen avgjøres i stor grad av offentlige rammebetingelser. Eksistens og utvikling av innenlands treforedlings- og tremekanisk industri er helt sentralt for aktivitet og stabilitet i hele verdikjeden skog og tre. NORSKOG mener det må være en målsetting og et minimum å likestille norske offentlige rammebetingelser med de land vi naturlig møter i markedet.

NORSKOG ARBEIDER FOR

- At norsk industri har tilsvarende rammevilkår som de land vi konkurrerer med.
- At det etableres en finansierings- og/eller garantiordning for å sikre privat kapital til etablering av grønn industri.
- Konkurranseskraftig energipris, høye avskrivningssatser og fritak for formuesskatt på arbeidende kapital.
- Økonomiske incitamenter og økt innsats for forskning og innovasjon, som må bidra til å støtte en industri som ivaretar skogen som fornybar ressurs.
- Forutsigbare rammebetingelser som muliggjør satsing.

FORSKNING OG INNOVASJON: Nødvendig for konkurranseevnen

NORSKOG mener at skognæringen og staten sammen må bidra til økt satsing på FoU rettet mot verdikjeden skog.

Norsk forskningsstrategi er i stor grad basert på EUs rammeprogram for forskning, hvor store, tverrfaglige program med bred internasjonal deltakelse prioriteres. Disse er i mindre grad rettet mot den norske skognæringens FoU-behov.

Det må stimuleres til forskning og innovasjon som kan bidra til utvikling av norske, skogbaserte industrier, med tanke på langsiktig konkurranseevne i globale og nasjonale markeder.

Klimaendringenes betydning for skogproduksjon, og skogens betydning for karbonbinding- og lagring, er helt sentrale og relativt nye tema som forskningen må fokusere på. Ikke minst gjelder dette den langsiktige og offentlig finansierte forskningen. Klimarelatert skogforskning er viktig både som grunnlag for kunnskapsbasert politikk og for å utvikle en robust fremtidsskog. Dette krever forskning på plantemateriale, skogproduksjon under ulike forutsetninger, grunnlaget for treslagsvalg, arealbruk, skoghelse og invaderende skadegjørere - for å nevne noe.

KORTE OG LANGSIKTIGE KUNNSKAPSBEHOV

De kortsiktige behovene knyttet til forutsetningene for utnyttning av dagens skog, dreier seg om å bedre lønnsomheten i hele verdikjeden, samt å sikre industrien konkurransedyktig norsk tømmer. Dette krever forskning for bedre driftstekniske løsninger og logistikk. Samtidig må forutsetningene for kostnadskrevende utviklingsprosjekter i det operative skogbruket forsterkes.

Verdikjeden skog produserer og benytter store mengder data fra en stor variasjon av datakilder. KI gir unike muligheter til prosessering av store datamaterialer og fremstilling av ny kunnskap, samt effektivisering av eksisterende prosesser. NORSKOG mener det må satses spesifikt på forskning på bruk av KI knyttet til verdikjeden skog for å utvikle mer effektiv produksjon i alle ledd av kjeden, bedre forvaltning av ressursene og økt skogproduksjon, kunnskap om miljøforhold, ressursinformasjon og systemer for å gjøre informasjon tilgjengelig.

Den klassiske skogforskningen og produksjonsforskningen i skogbruket har i flere tiår blitt nedprioritert til fordel for mer etterspurte oppgaver. Dette lider vi under i dag, noe som gjør oss mindre i stand til å beregne effekter av ulike tilpasninger, klimaendringer og alternative strategi-

valg for skjøtselen. Denne formen for mer grunnforskingspreget produksjonsforskning bør gjenopptas og primært være en statlig oppgave med hensyn til finansiering.

MÅ STIMULERE TIL INNOVASJON

Den langsiktige forskningen må ha fokus på behovet for innovasjoner og teknologier som kan danne grunnlaget for å utvikle lønnsomme industrielle anvendelser av store tømmer volumer, og som dermed på sikt kan sikre stabil og god lønnsomhet i hele den norske skogbaserte verdikjeden.

Forskningen er svært betydningsfull for utviklingen av produkter, fremgangsmåter, utstyr osv. Samtidig er det en kjensgjerning at operativ markedsrettet innovasjon skjer i bedriftene. Nedbyggingen av skogindustri i Norge gir oss særlige utfordringer knyttet til bedriftsintern innovasjon. NORSKOG mener derfor at det må tas i bruk kraftige verktøy for å stimulere til innovasjon i bedriftene. De som allerede er i virksomheten og kjenner markedet har også de beste forutsetningene for å lykkes. Dette underbygges også av analyser på området. Skogeierne må ta større ansvar for forskning og forskningsfinansiering. Skogsektoren i Norge står overfor store utfordringer, og i en slik situasjon er FoU-arbeidet helt sentralt. NORSKOG mener derfor at FoU-avgiften i skogbruket bør økes for å bidra til å dekke næringens behov for økt satsing på næringsrettet forskning og innovasjon.

BEHOV FOR BEDRE SAMORDNING

NORSKOG mener at skognæringen og staten sammen må bidra til økt satsing på FoU rettet mot verdikjeden skog. Det er imidlertid en klar forutsetning for økt privat innsats at vi også får en økning i den offentlige finansieringen av forskning rettet mot verdikjeden skog.

Staten bidrar gjennom Norges Forskningsråd (NFR) og ordningen for Innovasjonsprosjekt i næringslivet (IPN) med midler til næringsorientert forskning. Her er det behov for bedre samordning av skogbrukets FoU-behov og NFRs prioriterte oppgaver. Erfaringen de siste årene har vært at søknader fra skogbruket ikke har nådd opp. Dette har ført til at omfanget av NFR-finansierte prosjekter i norske skogforskningsinstitusjoner og i næringen har falt i en periode hvor behovene har økt.

NORSKOG ARBEIDER FOR

- At forskningsfinansieringen tilpasses ulike behov, fra lang-siktige grunnforskningspregede prosjekter/programmer til mer kortsiktige, næringsorienterte utredningsprosjekter.
- At FoU-avgiften i skogbruket økes for å bidra til å dekke næringens behov for økt satsing på næringsrettet forskning og innovasjon.
- At offentlig forskningsfinansiering, ikke minst for mellom-lange og langsiktige prosjekter, tydeligere dedikeres for skogbruk og skogproduksjon.
- At finansieringen av Skogbrukets Utviklingsfond styrkes.
- At skattefunnordningen innrettes slik at den treffer skogbruket bedre.

Regjeringen viser til skattefunn som et godt virkemiddel for FoU i næringen. Dette er en sannhet med modifikasjoner, da skattefunnordningen forutsetter at prosjektet må være til nytte for søkende bedrift. Bedriftene innen verdikjeden skog er små, og få har anledning til å igangsette egen forskning. Det er derfor hensiktsmessig at bransjeorganisasjonene utfører FoU-prosjekter hvor nytten ligger hos medlemsbedriftene. Dette er ressurseffektivt, men faller dessverre utenfor skattefunnordningen, som dermed ikke treffer skog- og utmarksnæringen.

Den bør derfor endres, slik at det er tilstrekkelig at nytteverdien ligger innenfor verdikjeden den søkende bedriften er en del av.

Skogbrukets Utviklingsfond yter viktig støtte til næringsorienterte forsknings- og utviklingsprosjekter, med hovedvekt på utvikling. Fondet bidrar med viktig delfinansiering av slike prosjekter. Fondet har en viktig oppgave både for den operative skogforskning og næringen, og bør styrkes.

ROVDYR:

Bestandsmålet for ulv må revurderes

Norsk politikk for forvaltning av ulv, slik den ble nedfelt i Meld. St. 21(2015-2016) bygger på ulvens status som "strengt beskyttet" under Bernkonvensjonen. Det samme gjelder for mange av de rettsavgjørelser som er fattet om felling av ulv.

Ulven ble i mars 2025 vedtatt nedklassifisert fra «strengt beskyttet» til «beskyttet» under Bernkonvensjonen. Årsaken er at arten er i sterk fremvekst i Europa. Dette innebærer at ulv i Europa nå har samme rettslige beskyttelsesnivå som f.eks. gaupe, bever, ravn, og svartbak. En tilsvarende reduksjon av beskyttelsesnivået forventes vedtatt i EUs arts- og habitatdirektiv.

NORSKOG mener at nedklassifiseringen av ulvens vernestatus må få konsekvenser for dagens restriktive ulveforvaltning i Norge.

KVOTEJAKT PÅ ULV

Som en oppfølging av at ulven er nedklassifisert under Bernkonvensjonen bør det åpnes for kvotejakt på ulv

på lik linje som for gaupe. Kvotejakt vil forenkle ulveforvaltningen og gjøre det enklere å fatte vedtak om jakt. Å åpne for kvotejakt vil virke konfliktdepende og kunne forebygge eventuell ulovlig og uregulert jakt på arten.

ERSTATNING FOR TAP I UTMARKSNÆRING SOM FØLGE AV ULV

Myndighetene har tidligere oppfordret skogeierne til å investere i jakt som utmarksnæring. Dagens ulvebestand er et resultat av politiske vedtak og svekker både viltgrunnlaget og markedet for jaktbasert utmarksnæring. NORSKOG mener det er uakseptabelt at storsamfunnet ønsker ulv i norsk natur, men overlater kostnadene for dette til enkeltborgere.

NORSKOG ARBEIDER FOR

- At ulvens reduserte beskyttelsesstatus under Bernkonvensjonen fra 2025 må få praktiske konsekvenser for Norges ulvepolitikk.
- At det åpnes for kvotejakt på ulv på lik linje med gaupe.
- At tap i utmarksnæring som følge av ulv skal kompenseres.

UTMARKSNÆRING:

Muligheter som må utnyttes

For skogeiere er det viktig å utnytte alle næringsmulighetene som finnes på deres eiendom. Det å utnytte jakt som element i turisme er én av disse næringsmulighetene, og etterspørselen er god.

Jakt som næring er arbeidskrevende, men skaper samtidig rom for mange tilleggsaktiviteter som overnatting, guiding, servering og transport – for å nevne noe.

NORSKOG mener at jakttiden for hjortevilt generelt bør tilnærmes den biologiske jakttdsrammen, og lede til forlengede jakttder. Innen denne rammen må grunneiere alene og i samarbeid forvalte jakttdene på egen eiendom eller jaktvald.

Rovdyrsituasjonen har medført at jakten blir mer krevende. Det er derfor nødvendig å utvide jakttden for å få utnyttet potensialet til jaktbasert næringsutvikling. Lengre jakttd gir bedre mulighet for å satse på jaktbasert turisme over flere døgn, og hvor overnatting, guiding og servering er inkludert. Dette gir igjen grunnlag for investeringer i næringen. Ikke minst vil lengre jakttder også kunne bidra til mer human jakt.

Jakt og fiske bør ses som en naturlig del av grunneiers landbruksvirksomhet og utnyttelse av egen eiendom. NORSKOG ønsker at det skal bli enklere for grunneiere

å få kjøre i næringssammenheng, og er opptatt av forutsigbare rammebetingelser for å utnytte utmarksressursene på eiendommen. Tillatelser med lengre varighet og adgang til motorferdsel på barmark utenfor traktorvei er viktig for forutsigbarhet i utmarksnæringen.

Det bør være mulig å få tillatelse til å kjøre på barmark utenfor traktorvei for transport av proviant, brensel og lignende til utleiehytter. Dagens ordning med tillatelser oppleves byråkratisk, og mange avslag gjør det vanskelig å drifte og vedlikeholde utleiehytter, noe som er en nødvendig del av utmarksnæringen.

Skattemessig bør jakt og fiske behandles på lik linje med jord- og skogbruk. Jakt og fiske har vært en naturlig del av landbruket i mange hundre år.

Når det gjelder plansaker bør også utmarksnæringen regnes på lik linje som jord- og skogbruket for øvrig. Man kan ikke utvikle moderne utmarksnæring med infrastruktur fra forrige århundre.

NORSKOG ARBEIDER FOR

- At jakttd for hjortevilt bør forlenges tilnærmet den biologiske jakttdsrammen.
- At utmarksnæring må regnes som næring – på lik linje som jord- og skogbruk i skatteloven, plansaker og når det gjelder motorferdselsloven.
- Å ha like vilkår hva gjelder merverdiavgiften på salg av jakt og fiske fra private grunneiere som for statlige (Se også kapitlet om Aktivt eierskap).

